GÖÇÜN SANATSAL YARATIM SÜRECİNE ETKİSİ: SHIRIN NESHAT¹

EFFECT OF MIGRATION PROCESS OF ARTISTIC CREATION

Hülya KARAÇALI

Mustafa Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü Hatay / Türkiye

Öz: Sanat ile toplumsal gelişmeler ilk çağlardan beri birbirleriyle yakından ilişkilidir. Dolayısıyla sanatın tarihi ile toplumların tarihi birbirinden bağımsız düşünülemez. Bu bağlamda insanlık tarihindeki gelişmeler ve savaşlar sanatı derinden etkilemiştir. Bunun yanı sıra sanat tarihini etkileyen süreçler arasında göç olgusunun da etkisi büyüktür. İsteğe bağlı ya da mecburi olarak göç eden sanatçıların çalışmaları göç sürecinin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel sonuçlarından dolayı olumlu veya olumsuz anlamda etkilenmiştir. Bu çalışmada göç eden sanatçılardan Shirin Neshat ele alınmıştır. “Sanatçının yaşamına dair bilgiler eserlerin daha iyi anlaşılabilmesi için gereklidir” varsayımından yola çıkarak İran kökenli sanatçı Shirin Neshat’ın Amerika’ya göç etmesinin ardından sanatsal üretim sürecinde bazı değişiklikler olduğu gözlemlenmiştir. Bu makalede göçün sanatsal yaratım sürecine etkisi ve göç eden bir sanatçı olarak Shirin Neshat’ın göç kavramı ile ilişkisi gerekli görsellerin ve metinlerin incelenmesi sonucunda betimsel bir yöntemle analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Shirin Neshat, Sanatsal Yaratıcılık Süreci

Abstract: Since early ages, art and social developments have been in close relationship with each other. Therefore, we cannot separately think the history of art and history of society from each other. In this sense, the developments and wars in the history of humankind have influenced art deeply. Furthermore, migration among the processes that affect the history of art is substantial. The artistic works of artists, who have voluntarily or obligatorily migrated, have been affected positively or negatively from the political, economical, social and cultural results of the migration process. This study addresses one of the artists, Shirin Neshat, who has migrated. By considering the assumption that “information regarding the life of the artist is required to have a better understanding of his/her works”, it has been observed that there are some changes in the artistic creation process of Iranian artist Shirin Neshat after migrating to the USA. In this article, the effect of migration on the artistic creation process and the relationship of Shirin Neshat as a migrating artist with the migration concept have been analyzed in a descriptive manner as a result of the examination of the related visuals and texts.

Key Words: Migrate, Shirin Neshat, The Process of Artistic Creativity

Doi: 10.17365/TMD.2016716523

(1) *Sorumlu Yazar: Hülya KARAÇALI, Mustafa Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü Hatay/ Türkiye, hkaracali@mku.edu.tr* *Geliş Tarihi / Received: 12.12.2015* *Kabul Tarihi / Accepted: 11.03.2016* *Makalenin Türü: Type of article (Araştırma – İnceleme / Research - Examination)* *Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / None* *“ Etik Kurul Raporu Yok – None of Ethics Committee ”*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

1. GİRİŞ

Göç sanatçıları sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik anlamda etkileyen bir olgudur. Göç süreci ile sanat üretimi arasındaki paralel bir ilişki vardır. Bu sürecin sanatçıya ve sanat yapıtlarına olumlu veya olumsuz anlamda yansıdığı gözlemlenmektedir. Bu makalede göçmen bir sanatçı olan İran kökenli sanatçı Shirin Neshat'ın göç ettikten sonraki üretimlerinde gözlemlenen önemli değişiklikler ele alınmıştır. 17 yaşına geldiğinde doğduğu ülkenin siyasal koşullarından dolayı New York' göç eden sanatçının üretim biçiminde bu sürecin etkileri büyük oranda görülmektedir. Bu bağlamda araştırma yaparken şu sorulara cevap aranmıştır: Göç nedir? Tarihteki önemli göç hareketleri nelerdir? Göç süreci sanatçıların üretimlerine yansımış mıdır? Shirin Neshat'ın üretimlerinde göçün etkisiyle kültürel kimlik arayışlarının izleri görülmektedir midir? Sosyolojik bağlamda göç süreciyle birlikte Shirin Neshat'ın sanatsal bakış açısındaki değişiklikler nelerdir? Görsel bağlamda Shirin Neshat'ın göç sonrasındaki üretim tekniğinin ve içeriğinin geçirdiği aşamalar nelerdir?

Bu bağlamda göç olgusunun göçün sanatsal yaratım sürecine etkisi Shirin Neshat üzerinden incelenmiştir. Shirin Neshat'ın çağdaş sanat ortamlarında kabul gören çalışmaları görsel bağlamda irdelenmiştir. Sanatçının incelenen yapıtları arasında *Allah'ın Kadınları*, *Erkeksiz Kadınlar* ve *Kralların Kitabı* yer almaktadır.

Neshat halen göç ettiği ülkede yaşamakta ve üretimlerine devam etmektedir. Neshat'ın çalışmalarında büyüdüğü ve göç ettiği iki ülke kültürünün etkilerinin yansıdığını söylemek mümkündür.

➤ GÖÇ NEDİR?

Göç, dini, iktisadi, siyasi, sosyal ve diğer sebeplerden dolayı insan topluluklarının hayatlarının tamamını veya bir bölümünü geçirmek üzere bir iskân ünitesinden, bir başkasına yerleşmek suretiyle yaptıkları coğrafi yer değiştirme hareketidir.

1945 ile 1970'li yılların başlarında kalan dönemde yaşanan başlıca üç tip göç hareketi, endüstrileşmiş ülkelerde yeni, etnik olarak ayrı nüfusların oluşumunu sağlamıştır. Bu göç tipleri, 'misafir işçi sistemleri' yoluyla Avrupa çevresinden Batı Avrupa'ya doğru olan işçi göçleri, eski kolonyal güçlere doğru yaşanan 'kolonyal işçiler'in göçleri ve önce Avrupa'dan, sonra Asya ve Latin Amerika'dan Kuzey Amerika ve Avustralya'ya doğru yaşanan daimi göçler olarak tanımlanabilir (Erkayhan, 2008:16).

Tarihteki en büyük göç akımlarından birisi Birinci Dünya Savaşı ile gerçekleşmiştir. Bu dönemde yaşanan devlet kurma sürecine bağlı olarak toplulukların kaçışı ve/veya sürülmesi kitlesel göçleri arttırmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasına neden olan milliyetçilik hareketi, yeni devletlerin ortaya çıkmasıyla sonuçlanmış ve zorunlu göçlere neden olmuştur. Toplamda Birinci Dünya Savaşı'nın ardından 10 yıl içinde

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

9,5 milyon kişi göç etmek zorunda kalarak mülteci durumuna düşmüştür (Erkayhan, 2008:13).

İkinci Dünya Savaşı'yla birlikte bazı ülkelerdeki ekonomik büyümeler de büyük göçlere neden olmuştur. Savaşın ardından az gelişmiş bölgelerden endüstri ülkelerine doğru büyük çaplı bir iş gücü hareketi olmuştur. Bununla birlikte misafir işçi sistemi ile başka bir göç dalgası ortaya çıkmıştır (Erkayhan, 2008:16).

Göç eden insanlar bir yerden başka bir yere gittiklerinde farklı etnik gruplar ve farklı diller ile karşı karşıya kalırlar. Bu yeni vatanlarında daha önce hiç fark etmedikleri hayatlarının doğal akışı içinde rutin kabul ettikleri yaşam biçimlerinin, kimlik özelliklerinin, benliklerinin farkına varırlar. Yerleştikleri yeni kültürde gelecek nesillere aktarmak için kendi kimliklerini yaşatmaya çalışırlar. Böylece yaşadıkları yeni deneyimler sonucunda eski ve yeni deneyimleri sonucunda ortak bir kimlik edinirler. Bu bağlamda aynı duygu durumu göç eden ressamın sanatsal süreçlerinde de görülmektedir. Göçün sanat tarihindeki rolü, sanatsal yaratıcı süreçteki etkisi ve göç eden ressamlarla göç kavramı arasındaki ilişki oldukça güçlüdür (Gönülal, 2007).

Toplumsal hareketler, siyasal fikirler ve dinler göçe neden olan etkenler arasındadır. İnsan bedeni ve psikolojisi yaşadığı olaylardan doğrudan etkilenebilir. Bundan dolayı sanatçıların sanatsal yaratım süreçlerinin olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkilendiğini söylemek mümkündür.

2. GÖÇ OLGUSUNUN YARATICILIK SÜRECİNE ETKİSİ

Sanatçılar birçok sebepten dolayı göç etmek durumunda kalmıştır. Sanatçıların göç etme nedenleri arasında yaşadığı ülkedeki otoriter devlet baskısı ve ekonomik koşullar yer almaktadır. Sanatçılar göç ettikleri ülkelerde dinamik çoğul kimlikler oluşturmuşlardır. Bu nedenle zamanla göç ettikleri ülkenin etkin bir parçası haline gelmişlerdir. Örneğin Pablo Picasso Fransa'ya göç ettiğinde toplumun gelir düzeyi düşük kesimiyle iç içe yaşamış ve onların yoksul yaşamlarını resmetmiştir. Bu bağlamda sanatçının farklı kültürlerle iletişime geçmesi yaşadığı bazı problemlerin yanı sıra kişiyi zenginleştirmekte ve farklı üretim dilleri oluşturmaya da olanak sağlamaktadır diyebiliriz.

Göç eden bir bireyin öncelikle gördükleri değişmektedir (Baheri, 2011: 6). Yediği yemek, barındığı ev değiştiğinde bir ruh hali de farklılaşmaktadır. Bu farklı ruh halinin kişiyi/sanatçıyı birey-kimlik arayışına, yeni bir benlik yaratma mücadelesine ittiği söylenebilir. Göç olgusuyla birlikte yurtdışına çıkan sanatçılar genellikle farklı malzeme ve tekniklerle tanışarak disiplinlerarası çalışmalar üretmişlerdir. Bu bağlamda 1990'lardan sonra ön plana çıkan bellek, zaman, yersizyurtsuzlaştırma, ötekileşme, kimlik, aidiyet vb. kavramların göçmen sanatçıların çalışmalarında karşımıza çıkması doğal bir sonuçtur. Yaşanan sanatsal dönüşümün de etkisiyle güncel sanat pratikleri içerisinde söz konusu kavramlar sıkça karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda, Ortadoğu'dan Amerika kıtasına/

Avrupa'ya göç eden sanatçılardan Shirin Neshat'ın sanatsal yaratım süreci de göç olgusunu yaşayan çoğu sanatçı gibi bir takım değişimlere uğramıştır.

3) ALLAH'IN KADINLARINDAN SHİRİN NESHA

Resim 1. Shirin Neshat, “Tutulmuş Dil”, *Allah'ın Kadınları* Serisinden, 1996, Fotoğraf

1957 yılında İran'da doğan Shirin Neshat, 17 yaşında Amerika'ya göç etmiştir. Lisans ve Güzel Sanatlar Yüksek Lisans öğrenimini 1979-82 yılları arasında Kaliforniya Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Eğitimini tamamladıktan sonra New York'a tamamen yerleşmiştir. Sanatının şekillenmesinde ise yaşadığı göç süreci ve uzun yıllardan sonra İran'a döndüğünde karşılaştığı İran İslam Devrimi (1979)'nin yarattığı biçimsel değişim büyük oranda etkili olmuştur.

Neshat 1979-1990 arasındaki dönemi Amerika'da sürgünde geçirdikten sonra ülkesine döndüğünde, yaşanan değişimin boyutlarını görünce oldukça şaşıracaktı. Artık İran, Şah döneminden oldukça farklı, teokratik bir yönetimle yönetilmektedir. Toplumun tamamı politize olmuştur ve dini politizasyonun kadın bedeni üzerinde devam eden stratejilerinin göstergesi siyah çarşaftır. Kadın, İslami rejim altında kamusal yaşama ancak

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

çarşaf altında vücudunu gizleyerek, örtünerek katılabilmektedir (Akman, 2006)

Devrimde ardından yaşanan süreçte insanların dış görünüşündeki değişim onun üzerinde büyük bir korku ve heyecan yaratmıştır. Neshat bu önemli değişimden fazlasıyla etkilenmiş ve bu sürecin ardından 1993-1997 yıllarında *Allah'ın Kadınları* (Resim 1) adlı fotoğraf serisini üretmiştir.

Önceleri soyut resimler yapan sanatçı, bu çalışmalarını beğenilmeyince on yıllık bir sessizlik ve

birikim sürecine girmiştir. Bu on yılın sonucunda *Allah'ın Kadınları* adlı seriyi gerçekleştirmiştir. Seri şeklindeki bu fotoğraflarda kadın vücudu üzerindeki yazılar hem kadınların üzerine işlenmiş kader yazgısını hem de damgalanmış bir kadın kimliğini temsil etmektedir. Seride yer alan pek çok fotoğrafta bir yerlere gizlenmiş savaş objeleri, bir tüfeğin namlusu ve silah kabzası yer almaktadır. Bu göstergeler sanatçının ima etmek istediği şeyden sıyrılarak izleyicide yarattığı etkiyle anlam kazanmaktadır (Sert, 2012).

Resim 2. Shirin Neshat, “Erkeksiz Kadınlar”, Gilm, 2009

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

Neshat, bu yazıları çektiği fotoğrafların üzerine sonradan kendisi yazmıştır. Gerçekleştirdiği ikonografik kurgular İran’lı kadınların dinen görünmesinde sakınca görülmeyen yüzlerine, ellerine ve ayaklarına Arap harfleri kullanarak Farsça yazılar eklemiştir. “Yasaklanmış edimlerin sahnelendiği baskıların kaydedildiği, özgürleşme stratejilerinin akıldan geçirildiği bir protesto tiyatrosu olarak beden... o sahnede, bedensel bir yeniden doğuş, bir kültürün ölü kesinliklerine karşı bedenin yaşayan şüphelerinin protestosu gerçekleşiyor (Dabas-i, 1997: 160). Bu yazılar aslında İranlı bir kadın şairin şiirlerinden alıntılar olsa da harf karakterleri batılı izleyenler üzerinde dini çağrışımlar yaratmaktadır.

Yazılarla desteklenmiş ve anlamlar yüklenmiş fotoğraf kurgularında karşımıza çıkan bir diğer unsur da kadınların ellerine, ayaklarına, vücutlarına ve yüzlerine dokunan silahlardır.

Sanatçı, bu çalışmaları galeriler tarafından beğenilince ve fotoğrafları ticarileşince üretim diline

videoyu da eklemiştir. Ürettiği video çalışmaların belli bir kesime iletilmesini fark ettikten sonra daha geniş kitlelere hitap etmek amacıyla sinemaya yönelmiştir. Böylelikle filmleri aracılığıyla korsan yollarla da olsa İran’da tanınmaya başlamıştır. Bu durum onu fazlasıyla memnun etmiş yaşadığı veya dikkat çekmek istediği konuları sinema aracılığıyla iletmeye çalışmıştır. *Erkeksiz Kadınlar* adlı video filmi bunlardan birisidir. 2009 yılında yönetmenliğini Shoja Azari ile birlikte yaptığı *Erkeksiz Kadınlar*, ilk uzun metrajlı filmidir. Bu film Toronto Film Festivali’nde “görselliği en iyi film” olarak övülmüştür. Bunun yanı sıra Venedik Film Festivali’nde de en iyi yönetmen dalında Gümüş Aslan ve UNICEF Ödülü’nü alarak dikkatleri yeniden üzerine çekmiştir. Almanya, Avusturya ve Fransa ortak yapımı olan filmde, 1953 yılında İran’da gerçekleşen CIA destekli darbeyi ele alarak seyirciyi dört farklı kadının hikâyesiyle buluşturmaktadır. Bu filmin oluşum süreci ve sonuçlanması sanatçının tam altı yılını almıştır.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

Resim 3. Shirin Neshat, *Kralların Kitabı* Serisinden, 2012, Foto-Enstalasyon

Çalışmalarında sıklıkla İslam ve kadın konularını ele alan Neshat 96 dakika süren bu filmde bağımsızlık, teselli ve dostluk konularını işlediği gözlemlenmektedir. Söz konusu filmin afişi Resim 2’de görülmektedir.

Sanatçının bir başka çalışması da 2012 yılında gerçekleştirdiği *Kralların Kitabı*’dır. Bu kitapta sanatçı başka bir fotoğraf serisini konu edinmektedir. Neshat, Paris’teki Galerie Jerome de Noirmont’da gerçekleşen sergisinde siyah beyaz

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

insan portreleri ve sergiyi ses ve görsel anlamda tamamlayan video enstalasyonu ile karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın ismi İran tarihini 977-1010 yılları arasında 60.000 mısra kaleme alan Persli Şair Ferdowsi'nin şiiri Kralların Kitabı anlamına gelen *Shahnameh*den ilham alınarak belirlenmiştir. 11. Yüzyılda Müslümanların İran'ı fethini konu alan çalışma Ortadoğu ve Arap dünyasındaki ayaklanmalarda hayatını kaybeden genç ve yaşlı insanların anısına ithafen yapılmıştır. Bu seride *Allah'ın Kadınları* 'nda olduğu gibi hiçbir dini içerik veya sembol görememekteyiz. Burada yer alan portrelerde de kaligrafik yazılar mevcuttur. Eserlerindeki şiirsel anlatım, tarihi ve sosyal bir konuyu görsellerle anlatma ustalığı şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bir röportajında *Allah'ın Kadınları* serisinin aksine *Kralların Kitabı* serisiyle ilgili “günümüz İran'ında dinin artık insanların hayatlarını kontrol etmediğini, yeni jenerasyonun modern, ileri görüşlü, eğitilmiş ve oldukça isyankâr olduğunu” ifade etmektedir (Yalçınkaya, 2014).

Bu bağlamda çalışmalarında hikâye anlatıcısına dönüşen Neshat, Milliyet Sanat'a verdiği bir röportajında “ailemden ayrılışım ve sürgün hayatım temalarımı ve anlatılarımı belirleyen en önemli olaydır” (Yalçınkaya, 2014) ifadesini kullanarak göçebe bir sanatçı olduğunu her fırsatta dile getirmektedir.

Neshat'ın çalışmalarında genel anlamda İran'da gerçekleşen İslam devriminin psikolojik ve ideolojik yansımalarını görmektedir. İran'da yaşayan

kadınların sistem tarafından nasıl baskı altında bırakıldıklarını farklı disiplinlerle alımlayıcıya aktarmaktadır. Fotoğraflarında ve video çalışmalarında sadece İran'da kadın olma hali değil, Amerika'da yabancı olma durumunun da büyük yankılarının görüldüğünü söylemek mümkündür. Kendi ülkesinde yoğun olarak hissedilen beden politikasını, beden üzerinde yapılmak istenen politik göstergelerin yoğunluğunu kendi bedenini araçsallaştırarak tüm dünyada global ağ içerisinde en iyi gösteren göçmen sanatçılardan birisi olduğunu söylemek mümkündür (Sülün, 2007). Bu bağlamda sanatçı İslam'da gösterilmesi yasak olan kadın bedenini yazılı ve fotoğraflanmış bir imaja dönüştürmektedir.

4. SONUÇ

Bu çalışmada bireyin isteği doğrultusunda ya da mecburi olarak yapılan göçlerin sanatçının üretim dilinin biçimlenmesinde önemli bir rol oynadığı ele alınmaktadır. Bu bağlamda Shirin Neshat'ın eserlerindeki içerik doğup büyüdüğü İran'ı, biçimi ise yaşadığı/ürettiği ülke olan Amerika kaynaklıdır demek yanlış olmayacaktır. Amerika'da karşılaştığı ve öğrendiği yeni üretim modelinin sanatına daha güçlü bir yön verdiğini ve ifade biçimini güçlü hale getirdiğini söylemek mümkündür. İran'a uzaktan bakabilme şansını yakalaması ve özgür ifade ortamı onun çalışmalarını farklı bir yöne evriltilmiştir. Yaşadığı göç sonrasında doğduğu topraklarda yaşayan kadınların sorunlarına dikkat çekmeyi Avrupa'lı

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

bir üslupla anlatma eğilimi sanatçının yaşadığı
ikilemi gözler önüne sermektedir.

KAYNAKÇA

AKMAN, K., (2006). “İzinsiz Gösteri”. *Shirin Neshat ve Allah’ın Kadınları*.http://www.izinsizgosteri.net/asalsayı71/kubilay.akman.2_71.html (Erişim Tarihi: 05.02.2016)

DABAS-İ H., (1997). “5. Uluslararası İstanbul Bienali”. *Shirin Neshat*. (s. 160-161). İstanbul: İKSV

ERKAYHAN, Ş., (2008). *1960 Sonrası Almanya’da Türk Sanatçıları: Göç Ve Kültürel Kimlik*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

RAD, S. B., (2011). *Göç İmgeleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması Raporu, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

SERT, A., (2012, 27 KASIM). “Taking Risks in Art and Politics”. *The New York Times*.

http://www.nytimes.com/2012/11/28/world/middleeast/28iht-letter28.html?_r=0 (Erişim Tarihi: 18.01.2016)

SÜLÜN, E.N., (2007). “38. Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi.” *Kültürel ve Görsel Estetik Açısından Sirin Neshat ve İpek Duben Üzerine Bir Çözümleme*. www.diewelt-dertuerken.de/ZfWT/_journals/.../146-568-1-SM.doc (Erişim Tarihi: 05.02.2016)

GÖNÜLAL, Ö., (2007). *Sanat Kavramı İle İç Göç İlişkisi Üzerine Düşünceler*. <http://www.sanatteorisi.com/sanatteorisi.asp?sayfa=Malakaleler&icerik=Goster&id=2695> (Erişim Tarihi: 17.01.2016)

YALÇINKAYA, F., (2014, 27 EYLÜL). “Sürgün Hayatım Anlatılarımı Belirledi”. *Milliyet Sanat*, <http://www.milliyetsanat.com/haberler/plastik-sanatlar/-surgun-hayatim-anlatilarimi-belirledi-/4502> (Erişim Tarihi: 08.12.2016)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

EXPANDED ABSTRACT

Migration is one of the frequently encountered concepts in contemporary arts. It is widely accepted that artists go through an obligatory social and cultural change with the process of migration. It is possible to see the traces of migration in the works of contemporary artists. Shirin Neshat, who creates works regarding the cultural change and seeking of identity, is only one of them. In this context, the migration concept is briefly addressed in this article. Historical great migration movements and selections have been included. The most important two migration waves in the world history have been addressed briefly. These migration waves are First World War and Second World War. Then, whether migration has an effect on the creation process or not has been researched. As a result, it is determined that migration has a significant effect on the creation form of the artist. We can say that these effects have both negatively and positively affected the artists. The life of Shirin Neshat has been generally examined after the relation between the migration and creation process of the artist. Born in Iran on 1957, Shirin Neshat migrated to the USA when she was 17 years old. She completed her Bachelor's Degree and Fine Arts Master Degree between 1979 and 1982 in California University. After completing her education, she entirely settled in New York. The migration process and formal change created by Iranian Islamic Revolution (1979) that she faced when she got back to Iran after long years have substantially affected in shaping her art. The change of appearances of people throughout the revolution process has created great fear and excitement on her. She has been greatly affected by this significant change and created the photography exhibition titled *Women of Allah* (Image 1) between 1993-1997. After that, the reasons why she migrated and the artistic works, in which her form of expression in creation has been examined sociologically and in artistic sense, have been addressed. *Women of Allah*, *Women without Men* and *The Book of Kings* are among these works which were created by her while she was living in New York. A descriptive analysis has been conducted for the *Women of Allah*, which has been addressed in the first place. The work, consisting of photography series, has been addressed ontologically and sociologically. In these photographs, Neshat tries to show how Iranian government represses the women. The weapon objects in the photography are a reference to the regime, which limits the freedom of women in Iran. In this context, turning into a storyteller in her works, Shirin Neshat expresses at every opportunity that she is a migrant artist by saying that “leaving my family and my exile life are the important events that designate my themes and expression” (Yalçınkaya, 2014) in her interview with *Milliyet Sanat*. The same analysis methods have been applied for the other two works of the artist. *Women without*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07 Kış İlkbahar

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

January / February / March / April 2016 Issue: 07 Winter Spring

ID:108 K:168

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015 / GE - 17595)

Men and The Book of Kings. Women without Men is a video work. It took Shirin Neshat six years to create this full-length film. The film *Women without Men* was significantly recognized visually and got a Silver Lion from the Venice Film Festival and UNICEF Award. The film is about Iran in 1953. The story develops with the crossing of life of four different women characters with the coup d'état of that year. The third work of the artist, which has been addressed, is *The Book of Kings*, created in 2012. The artist mentions another topic in the series, which is a photography-installation work. *The Book of Kings* series is exhibited in Galerie Jerome de Noirmont in Paris. The black and white human portraits are available with video installation in the exhibition. The name of the work is inspired from the *Shahnameh*, meaning “The book of Kings”, a poem of Persian Poet Ferdowsi, who writes the history of Iran between 977-1010 with 60.000 verses. *The Book of Kings*, which addresses the conquest of Iran by the Muslims in the 11th century, is dedicated to the memory of young and elderly people, who lost their lives in the uprisings in Middle East and Arab world. In this context, turning into a storyteller in her works, Shirin Neshat expresses at every opportunity that she is a migrant artist and she sees leaving her family and her exile life as the important events that designate her themes and expression. The objective of the article is to explain how migration affects the artists and creation forms of artists over the Iranian migrant artist Shirin Neshat. Neshat has been able to critically look at her own culture after migration. Nurtured by the Western discipline, after her migration, the artist has started to examine the position of women in society in her themes. It is possible to encounter with seeking of identity and indications of culture in her works. The most important concern of Shirin Neshat is to make heard the women's revolt, submission to and suppression by the sharia law in the male-dominant society to the world after the Iranian Islamic Revolution. She could not express what she would like to say to them about her own society due to the state censorship in Iran. However, she has been able to clear this hurdle through cinema. By this way, her film, *Women without Men* has reached the audience in Iran as well. In the conclusion of the article, it has been concluded that there is a strong relation between Shirin Neshat and her production with migration. In this sense, it would be accurate to say that the content in the works of Shirin Neshat is from Iran, where she was born and formal indications are from the USA where she lives/creates. It would be accurate to say that the new creation model, which she faces and learns in the USA, gives a stronger direction to her art and makes her expression more powerful. The opportunity to look at Iran from a distance and freedom of expression has transformed her works into a different direction. Her tendency to express with European style the problems of women living in the land where she was born, exhibits the dilemma experienced by the artist.